

УДК 352/354:330.3

Дехтяренко Юрій Федорович

*кандидат економічних наук, доцент, заслужений економіст України
кафедра регіональної політики*

*Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

Dekhtiarenko Yurii

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,

Honored Economist of Ukraine

Department of Regional Policy

Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service

Taras Shevchenko National University of Kyiv

ORCID: 0000-0003-2567-8486

Чепеленко Анастасія Станіславівна

здобувачка магістратури

ОНП «Постконфліктне врядування»

Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Chepelenko Anastsiiia

Master's Student of the

ESP "Post-conflict Governance"

Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service

Taras Shevchenko National University of Kyiv

ORCID: 0009-0004-2986-9065

DOI: 10.25313/2617-572X-2025-4-10933

ДОСЛІДЖЕННЯ, РОЗРОБКИ, ПРОЕКТИ З ПИТАНЬ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ПЕРСПЕКТИВИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ПРОЦЕСАХ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

PROSPECTS AND MECHANISMS OF PUBLIC-PUBLIC PARTNERSHIP IN THE PROCESSES OF ATTRACTING INVESTMENT IN THE ECONOMY OF UKRAINE

Анотація. Вступ. Відбудова України має стати найамбітнішим проектом XXI століття. Попри війну, Україна має низку беззаперечних переваг для інвесторів: розгалужена інфраструктура, зручна логістика в західному напрямку, висококваліфіковані та освічені працівники.

Розуміння, систематизація, врахування можливостей, аналіз та оцінка перспектив державно-приватного партнерства в процесах залучення інвестицій в економіку регіонів і громад є актуальними питаннями, якими опікується як держава, так і приватний сектор економіки, особливо в період воєнного стану, політичної нестабільності в Україні та повоєнного відновлення.

Постконфліктне врядування відбувається внутрішньо, з урахуванням принципів, людей та інших ресурсів і природним є факт зацікавленості у внутрішньому розвитку та досягненні належного місцевого й регіонального управління у тому числі через механізми державно-приватного партнерства, вплив якого у відбудові та розвитку об'єктів інфраструктури в територіальних громадах України є потужним, а іноді й визначальним.

Мета. Метою представленого дослідження є визначення перспектив розвитку державно-приватного партнерства в процесах залучення інвестицій в економіку регіонів і громад України в період воєнного стану, політичної нестабільності в Україні та повоєнного відновлення.

Матеріали і методи. У дослідженні використано аналітичні звіти відомих світових та міжнародних інституцій, таких як World Bank, ООН, European PPP Expertise Centre's, The European Investment Bank, Boston Consulting Group, університетів та дослідницьких центрів, а також бази даних, які були узагальнені та класифіковані.

В процесі здійснення дослідження було використано наукові методи теоретичного узагальнення та групування (для систематизації методів, методологій, визначення особливостей та можливостей інвестування у розвиток регіонів і громад в Україні та оцінки перспектив розвитку ДПП для залучення інвестицій в економіку регіонів і громад); формалізації, аналізу та синтезу (для інтерпретації аналітичних матеріалів); логічного узагальнення результатів (формулювання висновків).

Результати. У науковій статті розглянуто питання систематизації наявних підходів щодо визначення шляхів подальшого розвитку державно-приватного партнерства в Україні та джерел інвестування в економіку регіонів і громад.

Проведене дослідження свідчить про те, що державно-приватне партнерство є лише одним з інструментів, доступних урядам. Кожна країна має свої унікальні виклики, пріоритети та фінансові обмеження. У деяких випадках ДПП можуть принести велику користь завдяки використанню управлінського потенціалу, інновацій та досвіду приватного сектору, але в інших випадках традиційний підхід державного сектору може бути більш прийнятним.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на особливостях застосування державно-приватного партнерства у сфері гуманітарного розмінування та сонячної енергії з акцентом на аналізі рентабельності та окупності інвестиційних проєктів в Україні.

Ключові слова: державно-публічне партнерство, інвестиції, економіка регіонів і громад, відновлення, реконструкція, страхування, воєнні ризики, політичні ризики, гуманітарне розмінування, відновлювані джерела енергії, сонячна енергія.

Summary. Introduction. The reconstruction of Ukraine should become the most ambitious project of the 21st century. Despite the war, Ukraine has a number of undeniable advantages for investors: extensive infrastructure, convenient logistics in the western direction, highly qualified and educated workers.

Understanding, systematizing, taking into account opportunities, analysis and assessment of the prospects of public-private partnership in the processes of attracting investments into the economy of regions and communities are urgent issues that concern both the state and the private sector of the economy, especially during the period of martial law, political instability in Ukraine and post-war reconstruction.

Post-conflict governance takes place internally, taking into account principles, people and other resources, and it is natural to be interested in internal development and achieving proper local and regional governance, including through mechanisms of public-private partnership, the influence of which in the reconstruction and development of infrastructure facilities in territorial communities of Ukraine is powerful, and sometimes decisive.

Purpose. The purpose of the presented study is to determine the prospects for the development of public-private partnership in the processes of attracting investments into the economy of regions and communities of Ukraine during the period of martial law, political instability in Ukraine and post-war recovery.

Materials and methods. The study used analytical reports of well-known world and international institutions, such as the World Bank, the UN, the European PPP Expertise Centre's, The European Investment Bank, Boston Consulting Group, universities and research centers, as well as databases, which were summarized and classified.

In the process of conducting the study, scientific methods of theoretical generalization and grouping were used (to systematize methods, methodologies, determine the features and opportunities for investing in the development of regions and communities in Ukraine and assess the prospects for the development of PPPs to attract investments into the economy of regions and communities); formalization, analysis and synthesis (to interpret analytical materials); logical generalization of results (formulation of conclusions).

Results. The scientific article considers the issue of systematizing existing approaches to determining ways of further development of public-private partnership in Ukraine and sources of investment in the economy of regions and communities.

The conducted research shows that public-private partnership is only one of the tools available to governments. Each country has its own unique challenges, priorities and financial constraints. In some cases, PPPs can bring great benefits through the use of management potential, innovations and experience of the private sector, but in other cases, the traditional public sector approach may be more acceptable.

Discussion. In further scientific research, it is proposed to focus on the specifics of the application of public-private partnership in the field of humanitarian demining and solar energy with an emphasis on the analysis of profitability and payback of investment projects in Ukraine.

Key words: public-public partnership, investments, economy of regions and communities, restoration, reconstruction, insurance, military risks, political risks, humanitarian demining, renewable energy sources, solar energy.

Постановка проблеми. Ризики інвестування в Україну настільки високі, що проєктів з прибутковістю, здатною перевершити їх, практично не існує принаймні до завершення війни. Отже, нагальним питанням стає дослідження форм, мето-

дів, моделей тощо, які здатні зацікавити приватний сектор економіки у співпраці з державою, розділити ризики між державою та приватним бізнесом, сприяти залученню та реалізації інвестицій в економіку регіонів й громад.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У дослідженні використано аналітичні звіти відомих світових та міжнародних інституцій, таких як World Bank [18; 20; 22], ООН [22], European PPP Expertise Centre's [22], The European Investment Bank [15; 16], Міжнародна енергетична агенція [14], університетів та дослідницьких центрів, а також бази даних, які були зібрані, узагальнені та класифіковані.

Метою статті є визначення перспектив розвитку державно-приватного партнерства в процесах залучення інвестицій в економіку регіонів і громад України в період воєнного стану, політичної нестабільності в Україні та повоєнного відновлення.

Матеріали і методи. У дослідженні використано аналітичні звіти відомих світових та міжнародних інституцій, університетів та дослідницьких центрів, бази даних, які були зібрані, узагальнені та класифіковані.

В процесі здійснення дослідження було використано наукові методи теоретичного узагальнення та групування (для систематизації методів, методологій, визначення особливостей та можливостей інвестування у розвиток регіонів і громад в Україні та оцінки перспектив розвитку ДПП для залучення інвестицій в економіку регіонів і громад); формалізації, аналізу та синтезу (для інтерпретації аналітичних матеріалів); логічного узагальнення результатів (формулювання висновків).

Виклад основного матеріалу. Державно-приватне партнерство є формою співпраці між державними органами та приватним сектором, спрямованою на реалізацію спільних проєктів з метою підвищення якості державних послуг й залучення інвестицій.

За даними Світового Банку в період 1990–2024 рр. реалізовувалося більш ніж 6000 різноманітних інфраструктурних державних проєктів за участю приватного капіталу [18].

Розмір світового ринку для реалізації проєктів державно-приватного партнерства залежить від різних факторів, зокрема урядової політики, інфраструктурних потреб, економічних умов та інвестиційного клімату.

За даними урядових та неурядових організацій світового масштабу [14–16; 18; 20; 22] очікується, що глобальний ринок витрат на інфраструктуру досягне 5,3 трлн. дол США, починаючи з 2025 р., зростаючи зі швидкістю 5% на рік.

Основними факторами, які мали і мають вплив на ринок ДПП є:

- попит на інфраструктуру, бо багато країн, особливо на ринках, що розвиваються, все частіше звертаються до ДПП, щоб усунути прогалини в інфраструктурі транспорту, енергетики, водопостачання та охорони здоров'я;
- підтримка уряду, щоб залучити інвестиції та досвід приватного сектора, особливо в регіонах з обмеженими державними бюджетами;

- фокус на сталий розвиток, бо все більше уваги приділяється зеленій інфраструктурі та сталим проєктам, які можуть стимулювати діяльність ДПП у сфері відновлюваної енергетики, управління відходами та стійкої до клімату інфраструктури;
- цифрова інфраструктура, бо очікується, що зростання розумних міст і цифрова трансформація сприятимуть розвитку ДПП у телекомунікаційній та технологічній інфраструктурі.

Прогнози ринку ДПП та майбутні тенденції свідчать про стабільне зростання ринку, при цьому оцінки передбачають сукупний річний темп зростання (CAGR) на рівні 5–10% протягом 2024–2029 рр. Це зростання зумовлене зростаючими потребами в інфраструктурі та впровадженням моделей ДПП у нових секторах.

За оцінками Світового банку, глобальна інфраструктурна прогалина вимагатиме інвестицій у розмірі близько 1 трлн. дол США щорічно і у зв'язку з цим, впровадження ДПП набуває популярності в усьому світі, і багато урядів визнають його потенціал для подолання розриву інфраструктури.

До того ж, очікується диверсифікація джерел фінансування: збільшення участі приватних інвесторів, інституційних інвесторів та державних інвестиційних фондів.

Тренди та темпи розвитку ДПП в Україні за ознаками кількості, обсягу інвестування, структури угод, економічної діяльності та географічної локації дещо відрізняються від світових і у приватного сектора економіки є вибір щодо інвестування у партнерстві з державним сектором або через приватизацію, бо реформа управління державною власністю рухається у двох напрямках [2].

Міністерство розвитку громад та територій вже працює над проєктами державно-приватного партнерства у сфері портової, медичної й дорожньої інфраструктури [69].

Транспортна галузь є другою за величиною (після житла) на відновлення якої потрібно (за попередніми підрахунками) 77,5 млрд. дол США та визначено 82 пріоритетні проєкти (ремонті доріг, мостів, портової та прикордонної дорожньої інфраструктури, модернізації залізниць), з яких на 21 є забезпечення фінансування.

Відповідно до четвертої швидкої оцінки шкоди та потреб (RDNA4), яку здійснено Світовим Банком, Урядом України, ЄС та ООН станом на 31.12.2024 р. потреби у відновленні та реконструкції в Україні протягом наступного десятиліття оцінюються у майже 524 млрд. дол США й включає потреби як у державному, так і в приватному секторах. RDNA4 зосереджується в основному на пов'язаних з війною впливах, відновленні та реконструкції, оцінювані довгострокових потреб, що відображають плани щодо покращення будівництва до сучасних, низьковуглецевих і стійких стандартів. Там, де це доцільно та можливо, загальні потреби виключають потреби,

які вже задовольняються за рахунок державного бюджету України або через партнерів та міжнародну підтримку (рис. 1).

У всіх оцінюваних секторах перешкоди в економічних потоках і виробництві разом з додатковими витратами, пов'язаними з вторгненням, оцінюються як економічні збитки на суму понад 589 млрд. дол США.

Пріоритети відновлення та реконструкції на 2025 р. включають як державні інвестиційні проекти (у 2025 р. було забезпечено фінансування в розмірі 5,46 млрд. дол США, що залишило фінансовий дефіцит у 6,43 млрд. дол США), так і неінвестиційні програми (у 2025 р. було забезпечено 1,91 млрд. дол США, залишаючи фінансовий дефіцит у 3,53 млрд. дол США) на загальну суму 17,32 млрд. дол США, при цьому інвестиційні проекти оцінюються в 11,88 млрд. дол США, а неінвестиційні програми — у 5,44 млрд. дол США.

Безумовно, Україна пропонує значні інвестиційні можливості, але, для інвесторів, розуміння регіональних інвестиційних ризиків має вирішальне значення.

European Business Association та Global Business for Ukraine спільно з Ukraine Invest запустили Карту інвестиційних та бізнес-можливостей в Україні, яка є інноваційним інтерактивним інструментом, створеним для допомоги потенційним інвесторам досліджувати широкий спектр інвестиційних можливостей, доступних у різних регіонах України [4].

Маємо зазначити, що хоча мапа інвестиційних ризиків, носить виключно інформаційний характер, вона є прикладом аналітичної оцінки, відображає суб'єктивну думку авторів на дату публікації, бо інформація може швидко змінюватися і стає неактуальною протягом короткого періоду часу, і не може розглядатись як фінансова, інвестиційна або юридична консультація для прийняття інвестиційних рішень.

Також, для зручності та поінформованості інвесторів BDO в Україні створено інвестиційний довідник, який є ключовим ресурсом для інвесторів, містить актуальну та детальну інформацію про інвестиційні можливості в Україні та процеси її відновлення; висвітлює ключові сектори економіки, які мають високий потенціал для інвестування; дає аналітичний огляд механізмів залучення фінансування, як державного, так і міжнародного; містить практичні поради та рекомендації щодо вибору найбільш перспективних інвестиційних проектів, з огляду на можливості ризиків та стратегії їх пом'якшення.

Також, для управління проектами реконструкції створено Цифрова екосистема для підзвітного управління відновленням DREAM [11], яка об'єднує дані з урядових джерел, місцевих громад і ключові набори даних, забезпечуючи ефективну співпрацю та визначення пріоритетів на основі соціально-економічного впливу.

Портал Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (e-construction) [7] в Україні має насприяти систематизації інформації та організації прозорості та некорупційності будівельного процесу в Україні створено Єдину державну електронну систему у будівництві (e-construction), яка призначена для управління всім життєвим циклом будівельного об'єкта, від отримання містобудівних умов до введення в експлуатацію та централізує й стандартизує дані з різних джерел, причому більшість інформації та документації, пов'язаної з будівництвом, очікується створювати в системі відповідними організаціями.

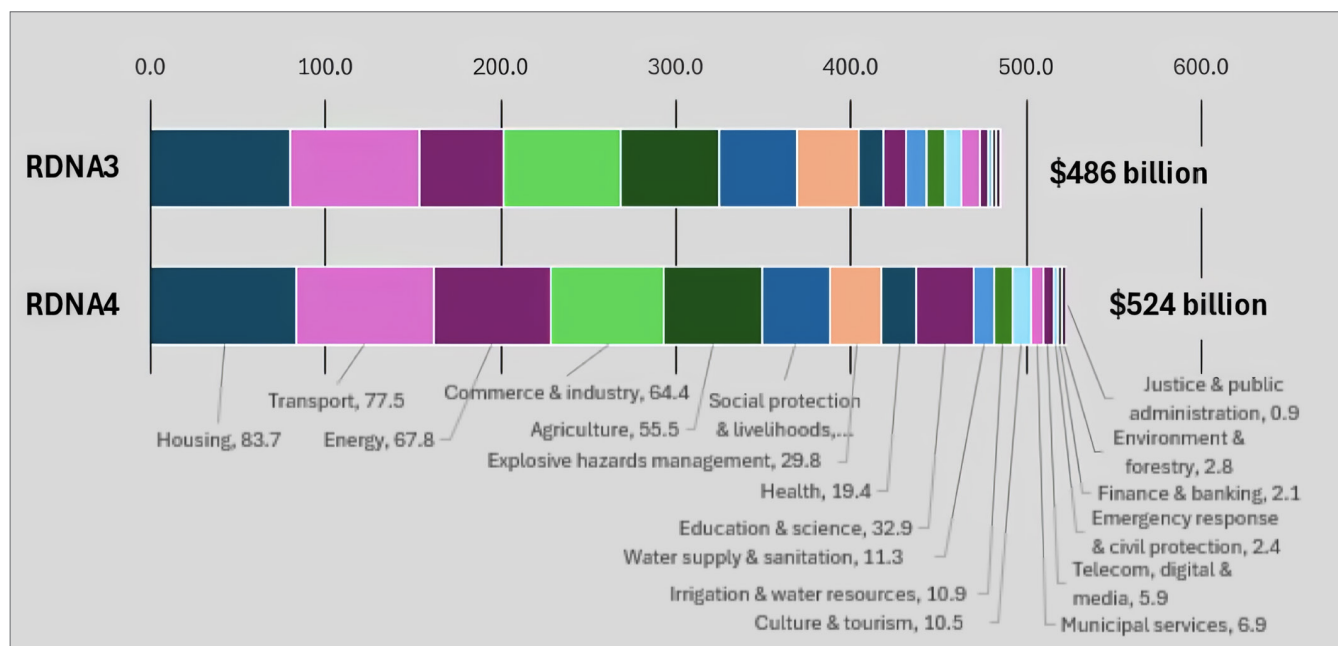

Рис. 1. Потреби за RDNA3 та RDNA4, що охоплюють період у 10 років, млрд. дол США [22]

Задля сприяння інвестиціям та відбудові України за допомогою приватного сектору Урядом України створено офіс сприяння інвестиціям UkraineInvest [21], який надає актуальну інформацію про інвестиційний профіль України, фінансову підтримку, бізнес-можливості, аналітичну інформацію про різні сектори економіки та регіони України.

У жовтні 2023 р. в Україні було створено та запущено платформу даних, яка дозволяє страховим компаніям, інвесторам та урядам аналізувати воєнні ризики в країні. Платформа даних об'єднує детальні карти пов'язаних з війною інцидентів в Україні (визначених як окремі події, пов'язані з російськими бойовими діями, як-от ракетні атаки, атаки з безпілотників або обстріли) з моменту російського вторгнення в лютому 2022 р. та включає детальну інформацію про частоту та тип атак за місцем розташування з плином часу з подальшим уявленням про типи цільових активів, а також про рівні завданої шкоди, що забезпечує прозорість щодо впливу і ступеня ризику війни [19].

Українська платформа даних є першою у світі та надає світовій страховій та інвестиційній спільноті дані для точнішої оцінки ризиків, створює підґрунтя для довіри інвесторів та спрямована відновлення та реконструкцію України через механізми та моделі державно-приватного партнерства.

Запущена Європейською Комісією та керована Enterprise Europe Network платформа встановлення ділових контактів між ЄС та Україною (EU-Ukraine Solidarity Lanes Business Matchmaking Platform) має на меті швидко об'єднати бізнес ЄС та України з урахуванням досвіду щодо передових практик у сферах: енергосистеми мікромереж; когенерації; альтернативної енергетики; відновлюваної енергії; зелених технологій; мереж теплопостачання.

Окремо слід зазначити про створення платформ для співробітництва між Україною та іншими країнами-партнерами, наприклад, Карпатська ініціатива (з прикордонними країнами), Українсько-турецька робоча група з реконструкції, перемовини з 25 найбільшими інвестиційними фондами та корпораціями, що представлені на Лондонській фондовій біржі.

Міжнародне агентство розвитку та співробітництва Китаю виявило ініціативу взяти участь у післявоєнній відбудові України, відповідно до побажань сторін [12].

Україна має невідкладні потреби у відновленні в дев'яти ключових галузевих пріоритетних сферах, згрупованих у три категорії: соціальний сектор, реконструкція інфраструктури, розмінування та цивільний захист.

На замовлення Міністерства економіки України було проведено дослідження на виконання завдання (Завдання 3) «Оперативного плану реалізації заходів у 2024–2026 роках, узгоджених з Національною стратегією протиміної діяльності на період до 2033 року» [1,8], яке має забезпечити стимулювання ринку

послуг у сфері протиміної діяльності за допомогою вивчення інструментів інноваційного фінансування для України та конкретних моделей, які можна було б запропонувати для потенційного застосування.

Женевським міжнародним центром з гуманітарного розмінування та компанією «Symbio Impact» у 2024 р. напрацьоване визначення інноваційного фінансування протиміної діяльності як ініціативи, які використовують фінансові механізми для спрямування державних і приватних коштів на протиміную діяльність, щоб допомогти скоротити дефіцит фінансування і доповнити наявні механізми фінансування таким чином, щоб сприяти забезпеченню справедливості, сталого розвитку, ефективності та результативності» [8]. Це визначення використовувалося як основа для вивчення варіантів інноваційного фінансування в Україні та проведення оцінки ситуації у сфері протиміної діяльності в Україні.

Із 39 визначених інноваційних фінансових механізмів (згруповані у шість категорій), десять з яких стосувались зниження ризиків, які можна застосовувати в рамках більш широкого фінансового продукту, в результаті до розгляду та імплементації залишилось два:

- *тематичні облигації, прив'язані до сталого розвитку (ТОПР)*, що поєднують фінансування розмінування з переходом до сталого сільського господарства;
- *державно-приватне партнерство, орієнтоване на результат (ДППР)*, що поєднує фінансування розмінування з розвитком відновлюваної енергетики (сонячної).

Оцінка інноваційних фінансових механізмів показала, що хоча багато з них можуть потенційно застосовуватися до протиміної діяльності в Україні, вони різняться з точки зору ймовірності успіху, впливу та масштабування. Обґрунтування для подальшого розвитку було засноване на наступних аргументах на момент відбору:

- запропонована модель ДПП-ОР пов'язує протиміную діяльність з розвитком приватного сектора, що також є пріоритетом для відновлення і відбудови України — в цьому випадку йдеться про будівництво сонячних електростанцій;
- для отримання додаткового фінансування на розмінування уряд України відшкодовує частку доходу від продажу сонячної енергії через «Спеціальний збір на розмінування» на додаток до податку на прибуток й ПДВ;
- пілотний проект побудови сонячної електростанції потужністю 10 МВт і вартістю 10 млн. дол США може залучити 13 млн. дол США нового фінансування від приватного сектора на протиміную діяльність через частку доходу;
- для інвесторів ключова перевага державно-приватного партнерства, орієнтованого на результат (ДПП-ОР), полягає в тому, що уряд України та донори надають приватному сектору концесії та

виплати за результатами діяльності, які забезпечують більш сприятливі умови для покриття витрат на розвиток, ніж доступні комерційні кредити;
– запропонований розмір пілотного проекту може бути збільшений або розширений у десятки або сотні разів залежно від розташування придатних земельних ділянок, ринкового попиту та наявності інвестиційного капіталу.

Україну визначено країною, яка може забезпечити значний потенціал сонячної енергетики, причому потенційний дефіцит потужностей нових об'єктів сонячної енергетики становить 6 ГВт. Якщо цю модель відтворити для всього сонячного енергетичного потенціалу України вартістю 5–6 млрд. дол США, це може принести додаткові 7–8 млрд. дол США на протимінну діяльність.

Передбачається, що вдосконалення енергетичної інфраструктури та енергопостачання в Україні матиме позитивні наслідки для сталого розвитку з екологічної та економічної точки зору, застосування цієї моделі у великих масштабах може також підвищити енергетичну безпеку України та ЄС.

В звіті Міжнародної енергетичної агенції [14] зазначається, що потенціал світу з виробництва відновлюваної електроенергії зростає швидше, ніж будь-коли за останні три десятиліття, що дає йому реальний шанс досягти мети потроїти глобальну потужність до 2030 р. (у 2023 р. було встановлено на 50% більше потужності нових об'єктів відновлюваної енергетики, ніж у 2022 р.) та прогнозують, що до 2028 р. потенційне виробництво електроенергії з відновлюваних джерел досягне 14 430 ТВт-год, що майже на 70% більше, ніж у 2022 р. (рис. 2).

Стратегія ЄС щодо сонячної енергетики надає вичерпний огляд можливостей і проблем для різкого прискорення розвитку сонячної генерації в ЄС та висуває ціль до 2025 р. понад 320 ГВт нових сонячних фотоелектричних потужностей, і майже 600 ГВт до 2030 р.

та пропонує три конкретні ініціативи [13]: забезпечення прискореного встановлення сонячних панелей на будівлях; великомасштабне партнерство ЄС у сфері навичок для створення необхідної кваліфікованої робочої сили для виробництва, встановлення та обслуговування цих панелей; Альянс сонячної промисловості ЄС для підтримки промисловості ЄС у розширенні внутрішнього виробництва фотоелектричних панелей.

У 2023 р. майже кожен 10-й вироблений в Україні мегават електроенергії мав «зелене» походження. У 2024 р. збільшення бурхливого розвитку відновлюваної енергетики пов'язано а руйнуванням та пошкодженням всіх великих ТЕС і ГЕС росіянами 73% теплової генерації. Тільки за перше півріччя 2024 р. частка відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) зросла на 0,3 процентного пункта, до 9,8%.

Укреноерго формує модель майбутньої енергосистеми саме на основі ВДЕ, мета якої за 2–3 роки вп'ятеро збільшити потужність вітрової генерації, учетверо — ТЕС на біопаливі, на 60% — сонячної генерації, а також побудувати з нуля 0,8 ГВт систем збереження енергії.

Законодавство України містить низку нормативних документів та національних стратегій, які визначають майбутній напрямок розвитку відновлюваних джерел енергії в Україні, якими є:

- Енергетична стратегія України на період до 2050 р. [10] передбачає можливість досягнення 25% частки ВДЕ від обсягів загального первинного постачання енергії до 2050 р., та обґрунтовує необхідність розвитку розподіленої генерації з ВДЕ, зокрема розробки та початку реалізації плану впровадження «розумних» енергетичних мереж (Smart Grids);
- Економічна стратегія України до 2030 р. [9] визначає одним із орієнтирів розвитку національної економіки саме декарбонізацію, розвиток ВДЕ та циркулярної економіки відповідно до Європейського Зеленого Курсу та підвищення енергоефективності.

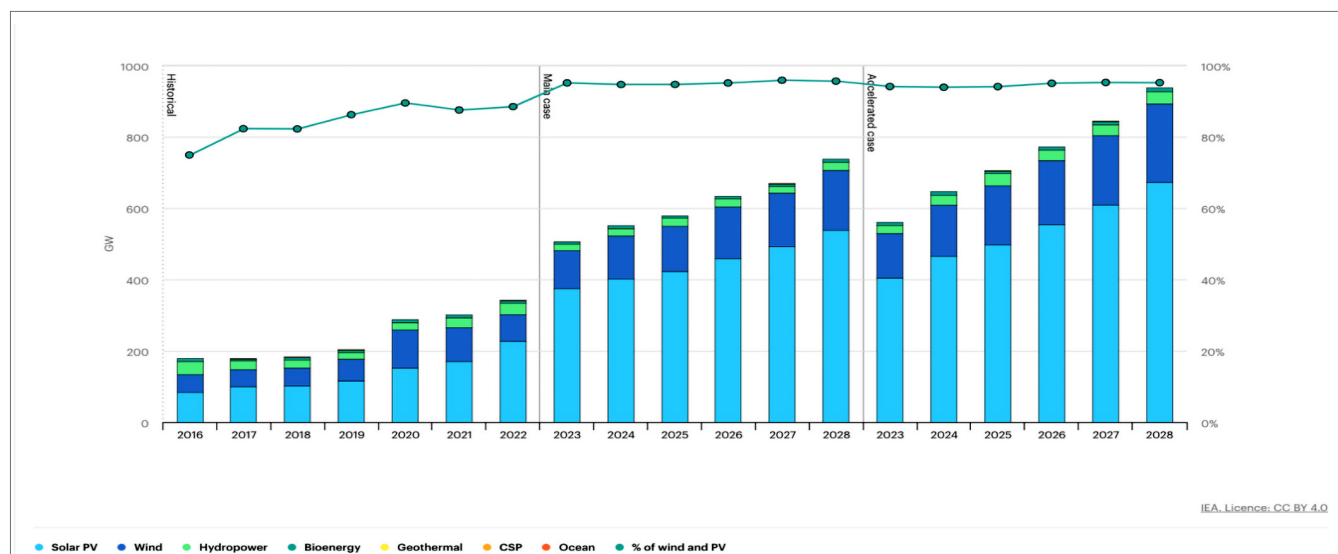

Рис. 2. Потенціал світу з виробництва ВДЕ у 2016–2028 рр., %

ті. Відповідно до Економічної Стратегії України до 2030 р., частка ВДЕ у загальному виробництві електроенергії має зрости до 25% до 2030 р. та акцентується увага на необхідності нарощування обсягів накопичувальних потужностей energy storage, розгляді можливості виробництва водню та урегулювання роботи локалізованої генерації з ВДЕ;

- Концепція «Зеленого енергетичного переходу України» до 2050 року;
- Національна стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 р.;
- План відновлення України до 2032 року [6] передбачає, що до 2032 р. планується будівництво 5–7 ГВт нових сонячних та вітроелектростанцій для розширення експортної спроможності України, 30+ ГВт об'єктів з ВДЕ для виробництва відновлюваного водню та 3,5 ГВт гідроелектростанцій та насосних гідроелектростанцій. Додатково, протягом наступних 10 років передбачено введення в експлуатацію 1,5–2 ГВт піковий потужностей, 0,7–1 ГВт акумуляторів та 15 ГВт електролізних потужностей. Обсяг майбутніх інвестицій у національну програму «Енергетична незалежність та зелений курс» наразі оцінюється у 130 млрд. дол США.

Проведене дослідження доводить, що ДПП є лише одним із інструментів, доступних урядам.

Кожна країна має свої унікальні виклики, пріоритети та фінансові обмеження. У деяких випадках ДПП можуть принести велику користь завдяки використанню управлінського потенціалу, інновацій та досвіду приватного сектору, але в інших випадках традиційний підхід державного сектору може бути більш прийнятним.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Зовнішнє фінансування та інноваційні механізми фінансування за використання механізму державно-приватного партнерства залишаються критично важливими для підтримки траєкторії відновлення України, а злучення приватного сектору має вирішальне значення для подолання дефіциту фінансування в Україні. Тому, розглянута модель «гуманітарне розмінування — сонячна енергія» може стати вдалою моделлю в контексті перспектив ДПП в процесах залучення інвестицій в економіку регіонів і громад України в період воєнного стану, політичної нестабільності в Україні та повоєнного відновлення.

В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на особливостях застосування державно-приватного партнерства у сфері гуманітарного розмінування та сонячної енергії з акцентом на аналізі рентабельності та окупності інвестиційних проектів в Україні.

Література

1. Виконання заходів гуманітарного розмінування. IMSMA. URL: <https://ua.imsma.org/portal/apps/webappviewer/index.html?id=814d2770d197474d8ad7e8014c0a275e&locale=uk> (дата звернення: 15.04.2025).
2. Деякі питання Політики державної власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11. 2024 р. № 1369. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1369-2024-p#Text> (дата звернення: 15.04.2025).
3. Інфраструктурні проекти. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://mindev.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/investproekti-avia.pdf> (дата звернення: 15.04.2025).
4. Карта інвестиційних та бізнес-можливостей в Україні. URL: <https://investmentmap.com.ua> (дата звернення: 15.04.2025).
5. Мапа зон інвестиційного ризику. BDO Україна. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/ukraine-recovery-2/map-of-investment-risk-zones>.
6. План відновлення України до 2032 року: Міністерство економіки України. 2023. URL: <https://komprompol.rada.gov.ua/uploads/documents/31278.pdf> (дата звернення: 15.04.2025).
7. Портал Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва. URL: <https://e-construction.gov.ua> (дата звернення: 15.04.2025).
8. Посилення фінансування протимінної діяльності в Україні техніко-економічне обґрунтування. Розмінуємо Україну. 2024. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-10/undp-enhancing-mine-action-finance-ukraine-summary-ua.pdf> (дата звернення: 15.04.2025).
9. Про затвердження Національної економічної стратегії : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-p#Text> (дата звернення: 15.04.2025).
10. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2050 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 р. № 373-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-p#n6> (дата звернення: 15.04.2025).
11. Цифрова екосистема для підзвітнього управління відновленням DREAM. URL: <https://dream.gov.ua/ua> (дата звернення: 15.04.2025).
12. China seeks a role in Ukraine's post-war reconstruction. The China International Development Cooperation Agency. 2025. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3302742/china-seeks-role-ukraines-post-war-reconstruction> (дата звернення: 15.04.2025).

13. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU Solar Energy Strategy. *European Union*. 2023. № 52022DC0221. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TX-T/?uri=COM%3A2022%3A221%3AFIN&qid=1653034500503> (дата звернення: 15.04.2025).

14. Global Energy Review 2025. *International Energy Agency*. URL: <https://iea.blob.core.windows.net/assets/5b169aa1-bc88-4c96-b828-aaa50406ba80/GlobalEnergyReview2025.pdf> (дата звернення: 15.04.2025).

15. Investment Report 2024/2025: Innovation, integration and simplification in Europe. *European Investment Bank*. 2025. URL: https://www.eib.org/attachments/lucalli/20240354_investment_report_2024_en.pdf (дата звернення: 15.04.2025).

16. Market Update. Review of the European public-private partnership market in 2023. *European Investment Bank*. March 2024. URL: https://www.eib.org/attachments/lucalli/20240030_epec_market_update_2023_en.pdf (дата звернення: 15.04.2025).

17. Renewables 2023. Analysis and forecast to 2028. *International Energy Agency*. URL: https://iea.blob.core.windows.net/assets/96d66a8b-d502-476b-ba94-54ffda84cf72/Renewables_2023.pdf (дата звернення: 15.04.2025).

18. Supporting Reconstruction through Smart Fiscal Governance (SURGE). *World Bank*. URL: <https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/project-detail/P504773> (дата звернення: 15.04.2025).

19. Ukraine Launches Insurance for Investors Against Military and Political Risks. (2024). *Ministry of Economy of Ukraine*. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=en-GB&id=cb07c23a-174b-413f-9bb7-998a43e30390&title=UkraineLaunchesInsuranceForInvestorsAgainstMilitaryAndPoliticalRisks> (дата звернення: 15.04.2025).

20. Ukraine's Capacity for Reconstruction to Advance with World Bank Support. *World Bank*. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2024/11/07/ukraines-capacity-for-reconstruction-to-advance-with-world-bank-support> (дата звернення: 15.04.2025).

21. *UkraineInvest. Офіс сприяння інвестиціям*. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua> (дата звернення: 15.04.2025).

22. World Bank; Government of Ukraine; European Union; United Nations. 2025. Ukraine Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4), February 2022 — December 2024. © World Bank, Government of Ukraine, European Union, United Nations. URL: <http://hdl.handle.net/10986/42908> License: CC BY-NC 3.0 IGO (дата звернення: 15.04.2025).

References

1. Vykonання zakhodiv humanitarnoho rozminuvannya. *IMSMA*. URL: <https://ua.imsma.org/portal/apps/webappviewer/index.html?id=814d2770d197474d8ad7e8014c0a275e&locale=uk>.

2. Deiaki pytannia Polityky derzhavnoi vlasnosti: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29.11. 2024 r. № 1369. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1369-2024-p#Text>.

3. Infrastrukturni proiekty. *Ministerstvo rozvytku hromad ta terytorii Ukrainy*. URL: <https://mindev.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/investproekti-avia.pdf>.

4. *Karta investytsiinykh ta biznes-mozhlyvostei v Ukraini*. URL: <https://investmentmap.com.ua>.

5. Mapa zon investytsiinoho ryzyku. *BDOUkraine*. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/ukraine-recovery-2/map-of-investment-risk-zones>.

6. Plan vidnovlennia Ukrainy do 2032 roku: Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. 2023. URL: <https://komprompol.rada.gov.ua/uploads/documents/31278.pdf>.

7. *Portal Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva*. URL: <https://e-construction.gov.ua>.

8. Posylennia finansuvannya protyminnoi diialnosti v Ukraini tekhniko-ekonomichne obgruntuvannya. *Rozminuiemo Ukrainu*. 2024. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-10/undp-enhancing-mine-action-finance-ukraine-summary-ua.pdf>.

9. Pro zatverdzhennia Natsionalnoi ekonomichnoi stratehii: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3 bereznia 2021 r. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-p#Text>.

10. Pro skhvalennia Enerhetychnoi stratehii Ukrainy na period do 2050 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21 kvitnia 2023 r. № 373-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-p#n6>.

11. *Tsyfrova ekosystema dlia pidzvitnoho upravlinnia vidnovlenniam DREAM*. URL: <https://dream.gov.ua/ua>.

12. China seeks a role in Ukraine's post-war reconstruction. The China International Development Cooperation Agency. 2025. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3302742/china-seeks-role-ukraines-post-war-reconstruction>.

13. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU Solar Energy Strategy. *European Union*. 2023. № 52022DC0221. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TX-T/?uri=COM%3A2022%3A221%3AFIN&qid=1653034500503>.

14. Global Energy Review 2025. *International Energy Agency*. URL: <https://iea.blob.core.windows.net/assets/5b169aa1-bc88-4c96-b828-aaa50406ba80/GlobalEnergyReview2025.pdf>.

15. Investment Report 2024/2025: Innovation, integration and simplification in Europe. *European Investment Bank*. 2025. URL: https://www.eib.org/attachments/lucalli/20240354_investment_report_2024_en.pdf.

16. Market Update. Review of the European public-private partnership market in 2023. *European Investment Bank*. March 2024. URL: https://www.eib.org/attachments/lucalli/20240030_epec_market_update_2023_en.pdf.
17. Renewables 2023. Analysis and forecast to 2028. *International Energy Agency*. URL: https://iea.blob.core.windows.net/assets/96d66a8b-d502-476b-ba94-54ffda84cf72/Renewables_2023.pdf.
18. Supporting Reconstruction through Smart Fiscal Governance (SURGE). *World Bank*. URL: <https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/project-detail/P504773>.
19. Ukraine Launches Insurance for Investors Against Military and Political Risks. (2024). *Ministry of Economy of Ukraine*. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=en-GB&id=cb07c23a-174b-413f-9bb7-998a43e30390&title=UkraineLaunchesInsuranceForInvestorsAgainstMilitaryAndPoliticalRisks>.
20. Ukraine's Capacity for Reconstruction to Advance with World Bank Support. *World Bank*. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2024/11/07/ukraines-capacity-for-reconstruction-to-advance-with-world-bank-support>.
21. UkraineInvest. *Investment Promotion Office*. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua>.
22. World Bank; Government of Ukraine; European Union; United Nations. 2025. Ukraine Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4), February 2022 — December 2024. © World Bank, Government of Ukraine, European Union, United Nations. URL: <http://hdl.handle.net/10986/42908>. License: CC BY-NC 3.0 IGO.

Стаття надійшла до редакції 29.04.2025